

בִּיה, כַּמָּה פִּיתְקִין גְּנִיזִין בְּגִייהּ, ובאותו כסא הדין כמה רשימות של מעשה התחתונים נרשמים בו וכמה פסקי דינים של התחתונים הכתובים בפתקים והם גנוזים בו כי כולם נרשמים במלכות שהיא כסא הדין (רמ"ק), בְּגוֹ אַחְמָתָא דְּמִלְכָּא, כְּלָהוּ סִפְרִים דִּפְתִּיחוּ תַּמָּן אֶתְגְּנִיזוּ, וּבְגִין כִּדְ לָא אֶתְנַשִּׁי מְלָה מִן מִלְכָּא ובתוך הכסא הזה שהוא האוצר של המלך כל שלושת הספרים שנפתחים, שם בכסא הם גנוזים, ומשום כך לא נשכח שום דבר מהמלך כי אין שכחה לפני כסא כבודך (ע"פ דרך אמת), וְהֵאֵי פוֹרְסִיא לָא אֶתְקִין, וְלָא שְׂרִיא אֶלָּא בַּחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי, דְּאִיהוּ יוֹמָא דְּדִינָא, יוֹמָא דְּכָל בְּנֵי עֲלָמָא אֶתְפַּקְדוֹן בִּיה, כְּלָהוּ עֲבָרִין קַמִּי הָהוּא פְּרִסְיָא וזה הכסא אינו נתקן ולא שורה אלא רק בחודש השביעי שהוא חודש תשרי שאז הוא ראש השנה שהוא יום הדין והוא יום שכל בני העולם נפקדים ונוכרים בו וכולם עוברים בדין לפני אותו כסא. וְעַל דָּא ועל כך כתוב, וְתַנַּח הַתְּבָה בַּחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי, בַּחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי וְדָאֵי, דְּאִיהוּ דִּינָא דְּעֲלָמָא דהיינו שודאי בחודש השביעי שהוא ראש השנה, המלכות הנקראת תיבה היא נחה בכדי להיות כסא אל הבינה שאז הוא יום הדין של העולם.

כל העולם עומד בדין תחת כסא המלכות

עַל הָרִי אֶרְרָט ומש"כ 'על הרי אררט' פירוש, אֶלְיִן (סמכי פוֹרְסִיא) מְאִרְיָהוֹן דְּדִינִין, מְאִרְיָהוֹן דִּיבָבָא וַיִּלְלָא, וְכְלָהוּ

שְׁלִיחִין (ס"א דְּבִלְהוּ שְׂכִיבִין ויג) בְּהֵוּא יוֹמָא קַמִּי קְדָשָׁא בְּרִידָּהּ
 הוּא שְׁהם בעלי הדינים שבאצילות והם בעלי יבבה ויללה כנגד השברים והתרועה והם
 בעולמות יצירה ועשיה וכולם נמצאים בראש השנה לפני הקב"ה, וְכַמָּה מְאָרִי
 תְּרִיסִין אֲתַעְרוּ בְּהַאי יוֹמָא, וְכַלְהוּ קַיִימִי תְּחוּת הַהוּא
 בְּרִסְיָא, בְּדִינָא דְּעֵלְמָא וכמה בעלי דינים ומלחמות שבעולם הבריאה
 המתעוררים באותו יום וכולם עומדים בדין בעולם תחת אותו הכסא של המלכות.

ישראל יודעים להכניע את המקטרגים בכח התרועה

וַיִּשְׂרָאֵל מְצַלָּאן עֲלוֹתָא בְּהַהוּא יוֹמָא, וּבְעָאן וּמְתַחַנְנָן
 קַמִּיהֶּ, וְתַקְעִין בְּשׁוּפָר ובאותו יום ישראל מתפללים תפילה
 לפני הקב"ה והם מבקשים ומתחננים לפניו ותוקעים בשופר, וְקוֹדְשָׁא בְּרִידָּהּ
 הוּא חַיִּים עֲלֵיהוּ, וּמְהַפֵּךְ דִּינָא לְרַחֲמֵי ואז הקב"ה מרחם עליהם
 והופך להם את הדין לרחמים. וְכֹל עֲלָאֵי וְתַתָּאֵי, פְּתַחֵי וְאַמְרֵי,
 (תהלים פט) אֲשֶׁרֵי הָעַם יוֹדְעֵי תְּרוּעָה וכל העליונים והתחתונים פותחים
 ואומרים 'אשרי העם יודעי תרועה' כי ישראל יודעים להכניע את המקטרגים בכח התרועה.
 וְעַל דָּא בְּעֵינָא בְּהַהוּא יוֹמָא, דְּהַהוּא דְּתַקַּע, דִּידַע
 עֲקָרָא דְּמִלָּה ולכן אנו צריכים באותו היום של ראש השנה, שהבעל תוקע ידע את
 סוד התקיעות, וַיְכַוֵּן בֵּיהּ בְּתְרוּעָה, וַיַּעֲבִיד מְלָה בְּחַכְמָתָא

אור הרשב"י

[יג] כך הוא גירסת הרמ"ק.

הלימוד היומי

לע"נ חיים בן זולכבה ז"ל

יכוון בתרועה שייחפך הדין לרחמים ויעשה את הדבר בחכמה עליונה בכדי שיתבטלו המקטרגים [יד], וְעַל דָּא פְּתִיב, אֲשֶׁרִי הָעַם יוֹדְעֵי תְרוּעָה, וְלֹא פְּתִיב תּוֹקְעֵי תְרוּעָה, וְהָא אֲתָמַר ועל כן כתוב 'אשרי העם יודעי תרועה' ולא כתוב תוקעי תרועה מאחר שעיקר התקיעה הוא לכוון בה והרי התבאר הענין.

החכמים מצאו מערה ורבי יוסי נכנס לתוכה ושמע קול שאומר בהעלותך את הנרות

אֲזָלוּ כָּל הַהוּא יוֹמָא, פֶּד רַמֵּשׁ לִילֵיָא, סְלִיקוּ לְחַד אַתָּר, וְאַשְׁכְּחוּ חַד מְעַרְתָּא ובתוך כך הלכו החברים כל אותו יום וכאשר החשיך הלילה עלו למקום אחד ומצאו שם מערה אחת. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, לִיעוּל חַד גּוּ מְעַרְתָּא, אִי אֲשַׁתְּכַח אַתָּר דְּאִיהוּ יְתִיר מִתְתַּקֵּן יכנס אחד מאיתנו לתוך המערה ויראה אם יש שם מקום בכדי לעסוק בו בתורה. עָאֵל רַבִּי יוֹסִי, וְחַמָּא מְעַרְתָּא אַחְרָא בְּגוּיָהּ, נְהוּרָא דְשֶׁרְגָא בֵּיהּ יכנס רבי יוסי למערה וראה שיש מערה אחרת בתוכה שאור הנר מאיר בה, שָׁמַע חַד קָלָא דְהוּא אָמַר, בְּהַעְלוּתְךָ אֶת הַנֵּרוֹת אֵל מוּל פְּנֵי הַמְּנוּרָה יֵאִירוּ שְׁבַעַת הַנֵּרוֹת ושמע קול אחד שהיה אומר את הפסוק 'בהעלותך את הנרות וגו'.

הָכָא נִטְלָא כְּנֶסֶת

אור הרשב"י

[יד] ובזה רמזו חז"ל שבת קלא ע"ב שתקיעת לעשותה בחכמה ולכוון שייחפך הדין שופר היא חכמה ולא מלאכה מאחר שאין די לרחמים (מק"מ). לעשות את מלאכת התקיעה אלא צריך

הלימוד היומי

לע"נ חיים בן זולכבה ז"ל

יִשְׂרָאֵל נְהוֹרָא, וְאִמָּא עֲלָאָה (דף ק"ג ע"א) מִתְעַטְרָא, וְכִלְהוּ
 בּוֹצִינִין מִינָהּ נְהָרִין וכאן בפסוק זה נרמז שהמלכות הנקראת כנסת ישראל
 לקחה את אורה מאמא כי ע"י שאמא העליונה מתעטרת במוחין, ואז כל הנרות שהם הז"ת
 הם מאירות ממנה. בַּיָּהּ חֲמָא בַּהּ (גי' הרמ"ק) תִּרְיִן טוֹפְסִירִין דְּקִיקִין
 פְּרָחִין, שׁוֹשְׁבֵינִין (ס"א שְׁבֻשְׁבִין) כִּלְהוּ קִטְרִין לְגַבֵּי עֲלָאָה,
 וּמִתְפָּן לְתַתָּא וראה במערה רבי יוסי שתי דמויות דקות של צל היושבים שם וכן
 הוא ראה דמויות של זמורות של גפן שהיו פורחות וכל הזמורות האלו היו עולות כלפי
 מעלה ונקשרים שם ואח"כ היו חוזרים ויורדים למטה [טו].

החכמים נכנסו למערה ושמחו עם שני האנשים שעסקו בתורה

שָׁמַע רַבִּי יוֹסִי וְחֵדִי, אָתָּא לְגַבֵּי רַבִּי אֶלְעָזָר, אָמַר לִיה
 רַבִּי אֶלְעָזָר שמע את הקול הזה רבי יוסי ושמח ובא לפני רבי אלעזר ואמר
 לו רבי אלעזר, נִיעוּל, דְּקִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אֶקְדִים לָן הָאִי
 יוֹמָא, לְאַתְרַחְשָׁא לָן בְּנַסִּין נכנס לתוך המערה כי הקב"ה הקדים ביום
 זה לעשות לנו ניסים. עָאֵלוּ, בִּיּוֹן דְּעָאֵלוּ, חָמוּ תִרְיִן בְּנֵי נָשָׂא,
 דִּהּוּוּ לְעָאן בְּאוֹרֵייתָא ואז הם נכנסו למערה וכאשר הם נכנסו הם ראו שני
 בני אדם שהיו עוסקים בתורה. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, (תהלים לו) מַה יִּקְר

אור הרשב"י

עושה עליהם את הדמות הזאת והם היו עולים
 ויורדים כי עסק התורה עולה למעלה בכדי
 להוריד שפע למטה (רמ"ק).

דהיינו שהזמורות הם כנגד התורה
 המשולה לגפן שהיו שני החברים שבמערה
 עוסקים בה, והאור שהאיר על ראשיהם היה

הלימוד היומי

לע"נ חיים בן זולכבה ז"ל